

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՐԽԻՎԱՑՈՒՆ ԵՐ ԼՅՈՒՅԵՐԸ

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակադեմիայի Արխիվատի Պատմության և Տեսության Սեկտորը Փարիզի Կոմիտասյան Հնկերությունից ստացել է Կոմիտասի արխիվային նոր նյութերը, որոնք բովանդակում են երաժշտության տեսական հարցերին վերաբերող գիտա-հետազոտական աշխատանքների մի շարք սեպագրություններ՝ այդ թվում հայկական ձայնախազեր, ժողովրդական երգեր, որոնք Կոմիտասը գրի է առել ժողովրդից և գրել հայկական նոտաներով: Արխիվային նյութերում կան լարային կլավրտետի համալ

գրված զանազան կտորներ:

Կոմիտասը մտադիր է եղել գրել Հակոբ Պարոնյանի «Քաղաքավարության վնասները» կոմիկական օպերան: Ստացված արխիվային նյութերի մեջ կան այդ օպերայի մի քանի հատվածների սեպագրություններ:

Այժմ արխիվատի վաստակավոր գործիչ Մ. Աղայանը հայկական նոտաներով գրված ժողովրդական այդ երգերը վերածել է եվրոպական նոտաների: Ավելի քան 100 ժողովրդական մեներգներ այս տարի հանձնվելու են տպագրության:

ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄ

Հայկական ՍՍՌ Ժողովրդական Ստեղծագործության Տունը վերջերս ձեռք է բերել հայ ժողովրդական հին երգերի 1883 թվին կազմված ձեռագիր մի ժողովածու:

Ժողովածուի մեջ տեղ գտած երգերը

100-ից մինչև 500 տարվա հնություն ունեն նրանց մի մասը մինչև այժմ բոլորովին անհայտ է եղել: Ժողովածուն պարունակում է պատմական, լիրիկական, խմբային, հարսանիքի, պարի և այլ երգեր:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակադեմիայի Պետական Պատմական Թանգարանի աշխատակիցները պատրաստվում են հայ ժողովրդի պատմությանը, նրա կուլտուրային և ուսման մեծ ժողովրդի հետ ունեցած եղբայրական բարեկամությանը նվիրված ցուցահանդեսի բացմանը: Թանգարանի դահլիճներում ցուցադրված են նոր էջապոնտաներ— Արզնիում և Բողոթիում կատարված պեղումների (պաղեոլիտ և նեոլիտ) ընթացքում հայտաբերված քարե դործիքներ (կայծքարից ու օքսիդիանից շինված), նախաուրարական ժամանակաշրջանի իրեր ու զարդեր՝ ոսկրից, քարից, բրոնզից ու երկաթից պատրաստված, ուրարական շրջանի զենքեր, անոթներ ու այլ իրեր:

Ցուցահանդեսում հատուկ բաժին է հատկացվում հայ և ուսման ժողովուրդների բարեկամությանը: Այստեղ ցուցադրված են 1827

թվի ուսման պարսկական պատերազմի ժամանակ ուսման գործարարների հրամանատարության տակ գործող հայկական զորամասերի դրոշակները: Ուշադրության արժանի է ուսման կողմից նրանի բերդի առումն ու ազատագրումը, Բայբուրդում ու Էրզրումի տակ տեղի ունեցած մարտերը և ուսման կողմից Ղարսի գրավումը պատկերող մարտանկարային քանդակների սերիան: Ցուցահանդեսում կարելի է տեսնել նաև Երևան քաղաքի բանալին, որը պարտված բերդի բերդապետը հանձնել էր զենքուղ Պասկևիչին:

Այս բաժնում ցուցադրվելու են Ռուսաստանի հայ գաղութների կյանքին վերաբերող նյութեր, Ռուսաստանում հրատարակված հայերեն գրքերը, ինչպես նաև Մոսկվայի արևելյան լեզուների կադրայան ձևարանին վերաբերող նյութեր:

Ցուցահանդեսը բացվելու է մայիսի 1-ին:

ՆԿԱՐԻՉ ՀԱՎՈՐՅԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Հայ խոշոր նկարիչ Հմայակ Հակոբյանը ապրել և ստեղծագործել է Թբիլիսիում: Նա իր ստեղծագործությունները պատկանում է ուսումնական ուղղությանը, ունի մի շարք լավագույն գործեր—պեղծանքներ, նատյուրմորտեր և հատկապես կենցաղային նկարներ: Նրա գործերում աչքի են ընկնում հայ, վրացի, սղոբեշանցի գեղջկուհիների նկարները ամենօրյա աշխատանքի ժամանակ,

կամ նրանց առանձին պորտրետներ:

Այժմ Հայկական Պատկերասրահը ձեռք է բերել Հ. Հակոբյանի գործերից ավելի քան 150 էքսպոնատ:

Ապրիլի վերջերին բացվելու է Հ. Հակոբյանի աշխատանքների հետմահվան ցուցահանդեսը, որով հայ հասարակայնությունը կծանոթանա իր լավագույն նկարիչներից մեկի աշխատանքներին:

ՊԱՏԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐԻ ԵՎ ՔԱՆԴԱԿԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1947 թվի դեկտեմբերին Մոսկվայում կազմակերպվեց պատանի նկարիչների և քանդակագործների համամիութենական ցուցահանդես, որը նվիրված էր Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ Ռևոլյուցիայի 30-ամյակին:

Հայաստանի պատանի ստեղծագործները ցուցահանդես էին ներկայացրել 96 նկար: Ցուցահանդեսում առաջնությունը տրվեց

ՌՍՖՍՌ-ին, իսկ երկրորդ տեղը Հայկական ՍՍՌ-ին:

Անհատական առաջին կարգի մրցանակ տրվեց Նուռի Ստեփանյանին (Երևանի Պուլկինի անվան դպրոց), երկրորդ կարգի մրցանակ՝ Ֆելիքս Հակոբյանին (Երևանի Ծիրվանգաղեի անվան դպրոց) և երրորդ կարգի մրցանակ՝ Կիրովականի № 4 դպրոցի աշակերտ Դմիտրի Պանասովին:

ՊՈՌՇԱՆԻ ՔԱՆԳԱՐԱՆԸ

Աշտարակում գտնվող այն տունը, որտեղ 1837 թվի հուլիսի 3-ին ծնվել է հայ անվանի պրոդ և մանկավարժ Պերճ Պոռչյանը, վերածվել է Տուն-Քանդարանի: Անհրաժեշտ վերանորոգումից հետո այդ տունն ընդունել է այն տեսքը, ինչպիսին որ նա ուներ հարուստ տարի առաջ:

Քանդարանում հավաքվել են Պերճ Պոռչյանի կյանքն ու գրական գործունեությունն արտացոլող տասնյակ իլյուստրացիաներ, լուսանկարներ ու փաստաթղթեր: Նկարիչ Վ. Կասյանը պատրաստել է Պոռչյանի «Հացի խնդիր», «Սոս և Վարդիթեր» ու այլ երկերից վերցրված թեմաների հիման վրա նկարներ:

Քանդարանում դրված են Պոռչյանի երկերը՝ «Սոս և Վարդիթեր», «Հացի խնդիր» «Ցեցեր», «Հոռոն» և այլն:

Քանդարանում դրված են նաև Պ. Պոռչյանի գրանիտյա կիսանդրին, որը պատրաստել

է քանդակագործ Ս. Ստեփանյանը, Պոռչյանի ուսուցիչ Խաչատուր Աբովյանի նկարը, ինչպես նաև Միքայել Նալբանդյանի, Հովհաննես Թումանյանի, Գաղարոս Աղայանի, Ալեքսանդր Ծիրվանգաղեի, Ավետիք Իսահակյանի և Հակոբ Հակոբյանի հուշերի և կարծիքների տեքստերը Պոռչյանի մասին:

Էքսպոնատների մեջ կա նաև Ա. Օստրովսկու «Սկամտավոր պաշտոն» պիեսի թարգմանությունը, որ կատարել է Պերճ Պոռչյանը:

Ներկայումս Տուն-Քանդարանը լրացվում է նոր էքսպոնատներով, որոնք վերաբերում են գրողի կյանքի վերջին շրջանին. միաժամանակ լայն աշխատանք է տարվում ձեռք բերելու Պոռչյանի կյանքին ու գրական գործունեությանը վերաբերող բազմապիսի էքսպոնատներ:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ԵՐԵՎՈ ՄՈՍԿՎԱՅՈՒՄ

Քաղաքական և Գիտական Գիտելիքներ Տարածող Համամիութենական Ընկերությունը մարտի 23-ին Մոսկվայում՝ Սովետական Հայաստանի Կուլտուրայի Տանը կազմակերպեց հայ մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի մահվան 25-ամյակին նվիրված երեկո: Բանաստեղծի ստեղծագործության

մասին զեկուցեց ֆիլոլոգիական դիստիկտների դոկտոր-պրոֆեսոր Վ. Կիրպուտինը:

Համերգային բաժնում կատարվեցին Թումանյանի ստեղծագործությունները: Թարգմանիչ բանաստեղծներ Վ. Զվարթինյան, Մ. Պետրովիկ, Ս. Երվինսկին, Յու. Վերլովսկին և ուրիշները կարդացին Թումանյանի բանաստեղծությունների թարգմանու-

թյունները և նրան նվիրված իրենց ստեղծագործությունները:

Կոպտուրայի Տան ֆոդևում բացվել է Թումանյանի կյանքին և ստեղծագործությանը

նվիրված ցուցահանդես, որտեղ ներկայացված են նաև մեծ բանաստեղծի այն ստեղծագործությունները, որոնք թարգմանված են սուսերեն լեզվով:

Տ. ԶՈՒԽԱՋԱՆԻ ՄԱՇՎԱՆ 50-ԱՄՅԱԿԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ԵՐԵՎՈ

Մարտի 22-ին Երևանի Պետական Կոնսերվատորիայի դահլիճում տեղի ունեցավ երեկո՝ նվիրված Հայ նշանավոր կոմպոզիտոր Տիգրան Զուխաճյանի մահվան 50-ամյակին: Կոմպոզիտորի կյանքի և երաժշտական ստեղծագործության մասին զեկուցում կարդաց արվեստի վաստակավոր գործիչ, կոմպոզիտոր Ա. Տեր-Ղևոնդյանը:

Զեկուցումից հետո կայացավ համերգ, որ-

տեղ հանդես եկան ՍՍՌՄ ժողովրդական արտիստուհի Հ. Դանիելյանը, ռեսպուբլիկայի ժողովրդական արտիստներ Շ. Տալյանը, Տ. Սաղանդարյանը և դաշնակահարուհի Ա. Ազիզյանը, որոնք կատարեցին Զուխաճյանի ստեղծագործություններից՝ «Արշակ Երկրորդ» օպերայից ու «Կարինն» օպերետից արիաներ, դուետներ, և առանձին տեքստերի հիման վրա գրված ոտանոցներ:

ԵՐԵՎՈ, ՆՎԻՐՎԱԾ ՆԿԱՐԻՋ ԷԴԳԱՐ ՇԱՆԻՆԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մարտի 22-ին Երևանի Նկարիչների Տանը Հայաստանի Կերպարվեստագետների Միությունը կազմակերպեց երեկո՝ նվիրված Հայ ահանավոր նկարիչ Էդգար Շահինի հիշատակին: Նրա կյանքի և ստեղծագործությունների մասին զեկուցեց արվեստի գործիչ Ռ. Դրամբյանը:

Զեկուցողը նշեց, որ ապրելով և ստեղծագործելով Ֆրանսիայում (Փարիզում), Էդգար Շահինը մինչև վերջը հարադատ մնաց ռեալիստական արվեստի սրահից հանդիման: Հրամուտ վարպետությամբ և բարձր արվեստով կատարված նրա բազմաթիվ օֆորտներն ու

լիտոգրաֆիաները հազեցված են սոցիալական խորը բովանդակությամբ՝ արտահայտելով դեմոկրատական արվեստի ստաշավոր դադափարները:

Զեկուցումից հետո Ֆրանսիայից հայրենիք վերադարձած Հայ անվանի նկարիչ Ռ. Շիշմանյանը պատմեց իր հուշերը Էդգար Շահինի մասին: Միաժամանակ նա ցուցադրեց է. Շահինի իր հետ բերած մի քանի գործերը:

Կազմակերպված էր նաև մի փոքրիկ ցուցահանդես Էդգար Շահինի օֆորտների ու լիտոգրաֆիաների լավագույն նմուշներից:

ՆԿԱՐԻՋ ԱՐՇԱԿ ՖԵՔՎԱՋԱՆԻ ՍՏԵՆՍԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱՆԵՐԻ

Երևանի Պետական Պատկերասրահը պատրաստում է նկարիչ Արշակ Ֆեքվաճյանի ստեղծագործությունների հետմահու ցուցահանդես: Ցուցադրվելու են 150 աշխատանքներ, որ նկարիչը կատարել է նվիրել է Սովետական Հայաստանի Պատկերասրահին: Սրանց

մեջ առանձնահատուկ արժեք է ներկայացնում միջնադարյան հայկական ճարտարապետության Անիի հուշարձանների (XI դ.) ջրաների պատկերների մեծ սերիան: Այս սերիայի պատկերները արդյունք են նկարչի 1904—1906 թվականներին Անիում կատարած աշխատանքների:

ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակադեմիայի՝ Կենտրոնական գրադարանը հիմնադրվել է 1943 թվին: Նա Ա. Մյասնիկյանի անվան Հանրային Գրադարանից հետո մեր ռեսպուբլիկայի երկրորդ խոշորագույն գրադարանն է:

Այժմ գրադարանն ունի ավելի քան 271 հազար հատոր հայերեն, ռուսերեն ու այլ լեզուներով գեղարվեստական, քաղաքական, գիտական գրականություն և պարբերականներ: 1945 թվի համեմատությամբ 1947 թվին գրականության ֆոնդն աճել է 5,5 անգամ:

Ամեն տարի Մոսկվայի Լենինի անվան, Լենինգրադի Մալոխիլով-Շչեգորինի անվան, Կիևի, Բաքվի, Թբիլիսիի, Նարկովի և Սովետական Միության բոլոր խոշորագույն գրադարաններից ստացվում են նոր լույս ընծայված դրքերի, ժուռնալների ամսվար ու վճարովի պարտադիր օրինակներ: Հարևան եղբայրական ռեսպուբլիկաների գրադարանների հետ կատարվում է գրականության փոխանակում:

Գրադարանն ունի կոմպլեկտավորման, մշակման, բերլիոգրաֆիայի և սպասարկ-

ման բաժիններ: Բացի այդ, Ակադեմիայի լուրաբանչյուր գիտա-հետազոտական ինստիտուտ, սեկտոր ունի իր հատուկ մասնա-

գիտական գրադարան: Դրանցից Քիմիա-գիտական Ինստիտուտինը Միության առաջավոր գիտական դրադարաններից է:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՖԻԼՈՍՈՖԻԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԸ

Վ. Մ. Մուրտուզի անվան Երևանի Պետական Համալսարանի ֆիլոլոգիական ֆակուլտետը համարվում է համալսարանի ամենամեծ ֆակուլտետը: Մինչև 1936 թիվը այս ֆակուլտետը միացյալ էր պատմության ֆակուլտետի հետ: 1936 թվից անջատվեցին և այն ժամանակ ունեւր միայն մեկ բաժին՝ գրականության և լեզվի: Այնուհետև կադմակերպվեցին և ավելացան նոր բաժիններ: Այժմ ֆիլոլոգիական ֆակուլտետն ունի Հայ

գրականության և լեզվի, Ռուս գրականության և լեզվի, Եվրոպական գրականության և լեզուների, Արևելյան լեզուների և Տրամաբանության բաժիններ:

Ֆակուլտետը պատրաստում է ռեսպուբլիկայի և նրա սահմաններից դուրս գտնվող ինստիտուտների, դպրոցների համար գրականության և լեզվի որակյալ դասատուներ, ինչպես նաև գիտա-հետազոտական հաստատություններում աշխատողներ:

ՍՈՒՆԴՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԸ

Հայկական Պետական Դրամատիկ Թատրոնի նոր շենքի նախագծի վրա ներկայումս աշխատում են ՍՍՌՄ Ճարտարապետության Ակադեմիայի իտական անդամ Կ. Հալաբյանը և ՍՍՌՄ Ճարտարապետության Ակադեմիայի թղթակից-անդամ պրոֆ. Ս. Սաֆարյանը:

Ըստ նախագծի դահլիճն ունենալու է 1200

տեղ: Բեմը ամբողջովին մեքենայացված է լինելու: Շենքի մի մասը հատկացվելու է թատերական թանգարանին, որի դահլիճները միացվելու են թատրոնի հանգստասրահի հետ: Շենքի ճակատը զարդարվելու է հայ բեմի նշանավոր գործիչների՝ Աղամյանի, Միրանուշի, Աբելյանի, Փափազյանի և ուրիշների քանդակներով:

ՆՈՐ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Հայաստանի մայրաքաղաքում կազմակերպվում է նոր բարձրագույն ուսումնական հաստատություն— օտար լեզուների մանկավարժական ինստիտուտ: Ինստիտուտն ունենալու է անգլիական, ֆրանսիական ու

գերմանական լեզուների ֆակուլտետներ և իսպանական լեզվի բաժանմունք:

Առաջին ուսումնական տարում ինստիտուտն ընդունելու է 150 ուսանող: Պարապմունքներն սկսվելու են սույն տարվա հոկտեմբեր ամսի 1-ից:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒՅԱՆ ԶԵՆԱՐԿ

Հայկական ՍՍՌ Լուսավորության մինիստրության դպրոցների գիտա-հետազոտական ինստիտուտը տպագրության է պատրաստում «Հայ դպրոցի և մանկավարժության պատմությունը» ձեռնարկը՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների և մանկավարժական ուսումնարանների ուսանողների, ինչպես նաև ժողովրդական կրթության ցանցի աշխատողների համար:

Զեռնարկը բաղկացած է երկու հատորից. առաջին հատորն ընդգրկում է հայ դպրոցի պատմության 1800—1920, իսկ երկրորդ հատորը՝ 1920—1945 թվականների ժամանակաշրջանը:

«Հայ դպրոցի և մանկավարժության պատմությունը» ձեռնարկի վրա աշխատում են ռեսպուբլիկայի լավագույն մանկավարժական ուժերը:

ՄԵՆԵՐԳՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին կից Արվեստի Գործերի Վարչության Ժողովրդական ստեղծագործության Տունը պատրաստում է հրատարակելու հայ ժողովրդական մեներգների հատընտիր ժողո-

վածու: Ժողովածուի մեջ տեղ են գտնելու հայկական երաժշտության կլասիկների, ժամանակակից կոմպոզիտորների լավագույն մեներգներն ու ժողովրդական մեներգներ:

ԴԱՆՔԵՒ „ԴԺՈՒՔԸ“ ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵԶՎՈՎ

Հայկեստանի հրատարակչամթ լույս տեսնող իտալական մեծ բանաստեղծ Ալի-գրեթի Դանթեի «Անտավածային կատակեր-գություն» առաջին դիրքը՝ «Դժոխքը»։ Բնա-դրից հայերենի թարգմանել է Արթուր Դա-յանը (Տալեցի), իլյուստրացիաները պատ-կանում են ֆրանսիական նկարիչ Գյուստավ

Դորեին։ Դորեի առաջաբանը գրել է արվես-տագիտական գիտությունների դոկտոր Ա. Զիվելեզյանը։ Մեկնաբանությունները խմ-բագրել է ֆիլոլոգիական գիտությունների թեկնածու Վ. Թերզիբաշյանը։

Գրքի տիրաժն է 4 հազար օրինակ։

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԿԼԱՍԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկեստանի ընթացիկ տարվա հրա-տարակչական պլանում զգալի տեղ է հատ-կացված հայ գեղարվեստական կլասիկ գը-րականության հրատարակմանը։ Այս տարի սկիզբ է դրվում Բաֆֆու երկերի ժողովա-ծով հրատարակմանը՝ տասը հատորից բաղկացած։ Անցյալ տարվա տարեկներում լույս տեսավ Բաֆֆու «Կայծեր»-ը 10.000 տիրաժով։ Ընթացիկ տարում «Կայծեր»-ը

հրատարակվելու է նաև ուսուցչական լեզվով։ Մուրացանի պատմվածքները նույնպես հը-րատարակվելու են ուսուցչական լեզվով։

Հայ կլասիկներից շքեղ հրատարակու-թյամբ ընթացիկ տարում լույս են տեսնելու Հովհաննես Թումանյանի, Ղազարոս Աղա-յանի, Ավետիք Իսահակյանի, Նար-Դոսի եր-կերի ժողովածուները և Վահան Տերյանի ու Հովհաննես Հովհաննիսյանի երկերի մեկ հատորյալները։

Հ Ե Ր Ո Ս ՈՒ Հ Ի Մ Ա Յ Ր Ե Ր

Հայկական ՍՍՌ-ի քաղաքներում և գյու-ղերում տասը և ավելի երեխաներ ծնելու, աճեցնելու և դաստիարակելու համար ՍՍՌ-Մ

Գերադույն Սովետի Նախագահության հրա-մանագրերով մինչև այժմ «Հերոսուհի մայր» կոչման են արժանացել 426 կին։

ՍԱՆԱՏՈՐԻԱ ՍԵՎԱՆԻ ԿԴՋՈՒՄ

ՀԱՄԿ-ի Հայաստանի Հանրապետության Տնե-րի և Սանատորիաների Վարչությունը այս տարի Սևանի կղզում բացում է սանատո-րիա 160 մահճակալով։

Սանատորիայի համար կառուցվում է ա-ռանձին նավամատուլյց, որն ունենալու է կամարակապ մուտք, տաղավար և ամեն տեսակի հարմարություններ՝ հիվանդների կուպուրական սպասարկման համար։

Այժմ աշխատանքներ են կատարվում կի-նո-համերգային էստրադա, աշտարակ-իս-րոս և կղզու գագաթին խոշոր տաղավար կառուցելու ուղղությամբ։

Սևանի սանատորիան ունենալու է ֆիզիո-տերապևտիկ, բանազնայան կարինետներ, ծովային լողարաններ և այլ հարմարու-թյուններ։ Սանատորիան ձեռք է բերել նաև իր սեփական փոխադրական միջոցները։

Իր բարձր լեռնային կլիմայով, մաքուր ծովային օդով, արևային ջերմությամբ, ջը-րային սպորտի հետ միասին, Սևանը գառ-նալու է Հայաստանի հիանալի կուրորտնե-րից մեկը։

Այս տարի Սևանում բուժվելու են մոտ 800 մարդ։

ՆՈՐ ՀԻԴՐՈԷԼԵԿՏՐԱԿԱՑԱՆ

Ազիգբեկովի շրջանում այս տարի կսկսվի Ազադեկի հիդրոէլեկտրակայանի շինարա-թությունը։ Ազադեկի հիդրոէլեկտրակայանը էլեկտրաէներգիա է մատակարարելու շրջ-

կենտրոնին։ Հիդրոէլեկտրակայանի շինա-րարությունն ավարտվելու է նոր հնգամյակի վերջում։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Երևանում նախատեսված է կառուցել Էլեկտրական լամպաների գործարան: Գործարանի շինարարությունը կսկսվի այս տա-

րի: Նախատեսվում է գործարանի առաջին հերթը շահագործման հանձնել 1950 թվին:

ՌԱԴԻՈԸՆԴՈՒՆԻՋՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Մոտ ժամանակներս Երևանում կսկսվի դեղինկոտրային ռադիոընդունիչների և բնակարանային բարձրախոսների գործարանի շինարարությունը:

1948 թվին արդեն կարտադրվի տասնյակ հազարներից ավելի դեղինկոտրային ռադիոընդունիչներ և բնակարանային բարձրախոսներ:

ՊԱՆՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Սպիտակի շրջանում կառուցվում է նոր պանրագործարան, որն իր կարողությամբ երկրորդը կլինի ռեսպուբլիկայում: Շինա-

րարությունը ավարտվելու է 1948 թվի վերջին:

ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԵԽԱՆԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Ավարտվելու վրա են կառուցվող մեխանիկական գործարանի շինարարական աշխատանքները: Գործարանն ունենալու է ավելի քան 7 ցեխ և արտադրելու է դուղատնտեսական գործիքների ու մեքենաների զանազան մասեր, մահճակալներ և այլն:

Գործարանի շրջակայքում կառուցվել են բնակելի շենքեր մասնագետների ու բանվորների համար: Նորակառույց գործարանի համար այժմյանից հավաքագրվում ու որակավորվում են մասնագետ կադրեր՝ փակա-նագործներ, խառատներ, և այլ աշխատողներ:

ԿՈՆՍԵՐՎԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ

ՇԱՄՇԱԴԻՆ. — Շրջանի գյուղերը հարուստ են բազմազան մրգատու այգիներով: Տեղական հումքի բազայի հիման վրա շրջկենտրոնում կառուցվում է կոնսերվի գործարան, որը տարեկան պետք է արտադրի ավելի քան 400 հազար տոնի պահածո:

Գործարանի կառուցման աշխատանքը կավարտվի և այն շահագործման կհանձնվի այս տարվա օգոստոս ամսին:

Լենինականի Մսի կոմբինատին կից ներկայումս կառուցվում է Կոնսերվի գործարան՝ բնտիր պահածոներ պատրաստելու համար: Գործարանի կառուցումը պետք է ավարտվի 1948 թվի առաջին նոյեմբերին և երրորդ եռամսյակում նա պետք է երկրին տա բարձրորակ պահածոներ:

Հետագայում պահածոների գործարանը կընդլայնի իր արտադրած պահածոների տեսակները և կավիլացնի նրանց քանակը:

ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ԳՅՈՒՂԵՐԻ ԵՎ ՇՐՋԱԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՆՏԱՌՄԱՍՏՈՒՄԸ

Այս տարի էջմիածնում ու շրջանի գյուղերում առանձնակի ուշադրություն է դարձվում անտառապատման աշխատանքներին: Մինչև 1950 թվականը նախատեսված է տնկել մեկ միլիոն չորս հարյուր հազար ծառ, որից 455 հազարը տնկվելու է այս գարնա-

նը: Շրջանի հինգ կոլխոզներում կազմակերպվում են տնկարաններ: Շրջանի կոլխոզներից մեկն արդեն հիմնել է իր տնկարանը, որն այս գարնանը տալու է 60 հազար տնկի մեկ հեկտար թարածություն անտառապատելու համար:

ԱԼԱՎԵՐԴԻՆ ԱՅՍՕՐ

Նախառնությունն Ալավերդին հայտնի էր միայն իր պղնձի հանքերով, որ բարբարոսական ձևով շահագործում էին օտարերկրյա կապիտալիստները: Մանր էր բանվորների դրությունը, նրանք անլուր զրկանքների էին ենթարկվում. ապրում էին մութ և խավար խճիթներում՝ զուրկ առողջապահա-

ռ չ միջնակարգ և 6 տարրական դպրոցներ, որտեղ սովորում են 9.000 երեխա:

Շրջանում գործում են հինգ հիվանդանոց՝ 105 մահճակալով, մեկ պոլիկլինիկա, 3 բուժկայան, 3 առկայան, 7 բուժական կետեր. նոր հիվանդանոց է կառուցվում Լուսա դյուլում: Շրջանն ունի նաև 30 ա-

Ալավերդի. մի տեսարան

կան ամենատարրական հարմարություններ: Ալավերդին իր հետամոնացությամբ առանձնապես չէր տարբերվում իր շրջակա գյուղերից:

Այժմ անճանաչելիորեն փոխվել է Ալավերդին իր շրջակա գյուղերի հետ միասին: Շրջանում էլեկտրիֆիկացման են ենթարկվել 18 գյուղ: Միկրոֆոններ են կառուցվել Մարց և Ահնիձոր գյուղերում:

Շրջանում գործում են 8 միջնակարգ, 23

կումբ, մեկ կուլտուրայի տուն, թանգարան. Ալավերդու գյուղերն ունեն իրենց սեփական կինո-դահլիճները:

Շրջկենտրոնում 1945 թվին երաժշտական դպրոց է կազմակերպվել: Կազմակերպման օրից սկսած մինչև այժմ դպրոցում սովորել են շրջկենտրոնի աշխատավորների 60-ից ավելի երեխաներ: Դպրոցն ունի ջութակի, թավջութակի, դաշնամուրի դասարաններ, բոլոր ապահովված են անհրաժեշտ երաժշտական գործիքներով:

ՔՈՒՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՅԳՈՒՄ

Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների Ակադեմիայի Քուսաբանական Այգու և Քուսաբանական ինստիտուտի աշխատողները այգում

ուսումնասիրում են Հայաստանում շաճող բույսերի զարգացումը և գիտականորեն ստեղծում են նախապայմաններ մերձարևու-

դարձային և այլ կուլտուրաների աճեցման համար:

Տարեց-տարի այգին հարստանում է նոր տեսակի բույսերով, որոնք բերվում են Սովետական Միության տարբեր վայրերից: Այժմ այգում աճում են ավելի քան երեք հա-

զար տեսակի բույսեր ու ծառեր:

Այգու աշխատանքները ավելի լավ կազմակերպելու համար այգու դիրեկցիան վերջերս կապ է հաստատել հարևան եղբայրական ռեսպուբլիկաների բուսաբանական այգիների հետ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐԸ

Շատ երկրների դինեգործների բազմիցս կատարած փորձերը, իրենց մոտ ստանալու գինու արժեքավոր, առանձնահատուկ անուշահոտությամբ զանազանվող, խերես տեսակը, օժիորաբար ավարտվել են անհաշուողությամբ, Հայկական ՍՍՄ Գիտությունների Ակադեմիայի Գինեգործական և խաղողագործական ինստիտուտը խաղողի տեղական տեսակների գինու դրոժների երկարատև ուսումնասիրությունից հետո գտավ, որ Հայաստանում այդպիսի գինի կարելի է ստանալ: Այդպիսի գինու համար պիտանի են խաղողի «ոսկեհատ» և «ճիւլար» տեսակները, որոնք մեծ քանակությամբ ստացվում են Աշտարակի շրջանում: Ներկայումս բաց է թողնված արդեն հայկական խերեսը «Աշտարակ» անվան տակ: Կառուցվում է խերես գինու գործարանը, որը տարեկան

տալու է 150 հազար դեկալիտր հնացրած խերես—«Աշտարակ»:

Մեծ աշխատանք է տարվել նմանապես Հայաստանում մուսկատ տեսակի գինիների պատրաստման ուղղությամբ. այդ տեսակի գինիները առաջ պատրաստվում էին միայն Ղրիմում, Բազմաթիվ փորձերից հետո հաջողվել է ստանալ հայկական վարդապուրակ և սպիտակ մուսկատ տեսակի գերազանց օրակի գինիներ:

Հայկական ՍՍՄ Գիտությունների Ակադեմիայի Գինեգործության և խաղողագործության ինստիտուտը վերջերս մշակել է գեղանի գինու նոր տեսակ—«Նեկետարենի»: Այս գինին օժտված է հատուկ առնուշտոնությամբ և հանձնարարվում է որպես բուժիչ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅԻՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԴԱՐԱՆԸ

Էշմիածնի շրջանի հացահատիկային տեսակների փորձագաշտը իր գոյություն տալու տարիների ընթացքում զգալի աշխատանք է կատարել հացահատիկի նորանոր տեսակների զարգացնելու ու բազմացնելու ուղղությամբ: Տարիների փորձարկման շնորհիվ հայտաբերվել է կարմիր ցորենի նոր տեսակը, որը իր բիոլոգիական հատկանիշներով կանգունությամբ, դիմացկունությամբ, բարձր բերքով ու որակով գերազանցում է մինչև

այժմ շրջանում ցանվող ցորենի «Կարգա» տեսակին:

Երկրորդ տարին է ինչ այդ նոր սերմը լայն գործածության մեջ են դրել երկու կոլխոզներ և այժմ նրանք ամբողջ ցանքը կատարում են դրանով ու հասնում բարձր բերքատվության:

Այս տարվանից շրջանի 8-ից ավելի կոլխոզներ արդեն շրջայնացնում են ցորենի այդ նոր տեսակը:

